

نام و نام خانوادگی : سئوالات امتحان: منطق پایه : دهم رشته : انسانی نام دبیر :		باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ استان قم متوسطه دوم از راه دور مهر آوا تعداد صفحه : تعداد سؤال:		نام و نام خانوادگی : سئوالات امتحان: منطق پایه : دهم رشته : انسانی نام دبیر :											
ردیف		شرح سوالات			بارم										
۱		پاسخ درست یا غلط را علامت بزنید. ۱- مفهوم کلی مفهومی است که مصداق آن کاملاً مشخص است. ۲- وظیفه منطق جلوگیری از خطای اندیشه است. ۳- در تصدیقات حکم وقضاوت وجود دارد. ۴- تعریف را با مفهومی خاص آغاز می کنیم و سپس مفهوم عام تر را بیان می کنیم.			ص ( ) غ ( ) ص ( ) غ ( ) ص ( ) غ ( ) ص ( ) غ ( )										
۲		۱- در اصطلاح عامیانه به این روش (هندوانه زیر بغل گذاشتن) می گویند. الف) مسموم کردن چاه ب) بار ارزشی کلمات ج) <u>تله گذاری</u> د) بزرگ نمایی ۲- وقتی می خواهیم اندیشه هایمان را به دیگران انتقال دهیم از ..... استفاده می کنیم. الف) تصورات ب) <u>الفاظ</u> ج) استدلال د) مصادیق													
۳		جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. ۱- به جز مشترک میان دو قضیه ..... می گویند. ۲- منطق علمی ..... است که تبحر در آن به تمرین و ممارست نیاز دارد . ۳- بخش شرط قضایای متصل ..... و به جواب شرط ..... گفته می شود .			<u>جواب: حد وسط</u> <u>جواب: کاربردی</u> <u>جواب: مقدم - تالی</u>										
۴		موارد سمت راست را در جدول زیر با موارد سمت چپ انطباق دهید. <table><tr><td>چپ</td><td>راست</td></tr><tr><td>۱- توانا بود هر که دانا بود</td><td>الف) شخصیه</td></tr><tr><td>۲- هیچ گلی خوشبو نیست</td><td>ب) شرطی</td></tr><tr><td>۳- این فرد آدم محترمی است</td><td>ج) موجه کلیه</td></tr><tr><td>۴- عدل نیکو است</td><td>د) سالبه کلیه</td></tr></table> <u>جواب: الف) ۳ ب) ۱ ج) ۴ د) ۲</u>			چپ	راست	۱- توانا بود هر که دانا بود	الف) شخصیه	۲- هیچ گلی خوشبو نیست	ب) شرطی	۳- این فرد آدم محترمی است	ج) موجه کلیه	۴- عدل نیکو است	د) سالبه کلیه	
چپ	راست														
۱- توانا بود هر که دانا بود	الف) شخصیه														
۲- هیچ گلی خوشبو نیست	ب) شرطی														
۳- این فرد آدم محترمی است	ج) موجه کلیه														
۴- عدل نیکو است	د) سالبه کلیه														
۵		میان مفاهیم زیر کدام از نسبت های چهار گانه برقرار است ؟ الف) انسان متفکر ب) شاعر دانش آموز ج) افریقایی آسیایی د) دایره مثلث													

	<u>جواب: الف) تساوی ب)عموم و خصوص من وجه ج)تباین د)تباین</u>									
۶	نوع دلالت لفظ بر معنا را در عبارات زیر مشخص کنید. (مطابقه -تضمن - التزام) الف)خانه ام رافروختم ب)خانه خرابم کردی ج)فلانی شیر است د)او حاتم بخشی می کند. <u>جواب: الف)مطابقی ب)الزامی ج)التزامی د)التزامی</u>									
۷	انواع تعریف های زیر را مشخص کنید. الف)انسان :حیوان متفکر ب)نبی: لفظی عربی به معنای پیام آور ،از ریشه نبا <u>جواب: الف)مفهومی ب)لغوی</u>									
۸	اشکال تعریف های زیر را بنویسید. الف)خورشید : سکه طلایی آسمان ب)زوج : فرد نباشد ج)انسان : حیوان راست قامت <u>جواب: الف)واضح نبودن ب)دوری بودن ج)جامع و مانع نبودن</u>									
۹	موضوع ومحمول ورابطه قضایای زیر رامشخص کنید. الف)او تکالیفش راتحویل داد. ب)کتاب هارزشمند هستند <u>جواب: الف)موضوع:او محمول:کتاب هایش را تحویل دهنده</u> <u>ب)موضوع:کتاب ها محمول:ارزشمند</u>									
۱۰	استدلال زیر را تعیین کنید. <u>جواب: تعمیمی</u> تمام تاکسی های شهر من مطابق قانون زرد رنگ هستند بنابراین ماشین سفید تاکسی نیست.									
۱۱	عکس مستوی قضایای زیر را بنویسید . الف)هیچ مسلمانی کافر نیست ب)بعضی سنگها آهنی هستند <u>جواب: الف)هیچ کافری مسلمان نیست ب)بعضی آهنی ها سنگ هستند</u>									
۱۲	جدول زیر را کامل کنید. <u>جواب: تناقض:هیچ مسلمانی شیعه نیست</u> <u>تداخل:همه مسلمان ها شیعه هستند</u> <u>تضاد:بعضی مسلمان ها شیعه نیستند</u>	<table><tr><td>تضاد</td><td>تداخل</td><td>تناقض</td><td>اصل</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td>بعضی مسلمانان شیعه هستند</td></tr></table>	تضاد	تداخل	تناقض	اصل				بعضی مسلمانان شیعه هستند
تضاد	تداخل	تناقض	اصل							
			بعضی مسلمانان شیعه هستند							
۱۳	علت عدم تکرار حد وسط را در استدلال زیر بیان کنید. شاخه ها برگ دارند . دفترچه یادداشت برگ دارد									

	پس شاخه ها دفتر چه یادداشت هستند <u>جواب: برگ در معنای یکسان به کار برده نشده است.</u>	
۱۴	اقسام قضایای منفصل را مشخص کنید. الف) یا گروه خونی او ممکن است AB یا O+ ب) در این اتاق فقط ناصر و پرویز حضور داشتند، پس این گلدان را یا ناصر شکسته است پرویز <u>جواب: الف) غیر قابل جمع در صدق ب) غیر قابل جمع در کذب</u>	
۱۵	مشخص کنید استدلال زیر کدام قسم از قیاس استثنایی است؟ سپس اعتبار یا عدم اعتبار آن را مشخص کنید؟ اگر او پلیس مخفی باشد، انگاه اسلحه دارد. او اسلحه دارد. پس او پلیس مخفی است. <u>جواب: - مغالطه وضع تالی - معتبر نیست</u>	
۱۶	در قضایای زیر دامنه مصادیق موضوع و محمول را مشخص کنید . <u>جواب: الف) جزئی ب) کلی</u> الف) بعضی انسانها کاتب هستند . ب) هیچ پرنده ای دانه خوار نیست	
۱۷	انواع مغالطات زیر را مشخص کنید. <u>جواب: الف) چاه مسموم ب) بزرگ نمایی و کوچک نمایی</u> الف) هر انسانی بجز افراد خشن و بی ذوق تشخیص می دهد که برای رشد فکری و ذهنی خواندن مداوم رمان نیازی ضروری است؟ ب) چرا این وسیله ی گران را خریده ای ؟ پاسخ : یعنی می گویی حق ندارم حتی یک سکه هم برای خودم خرج کنم؟	
۱۸	اعتبار یا عدم اعتبار قیاسهای زیر را مشخص کنید. در صورت عدم اعتبار دلیل را بنویسید. الف) هیچ الف ب نیست. هیچ ج ب نیست. ب) هر الف ب است. بعضی ج ب نیست هیچ الف ج نیست. بعضی الف ج نیست. <u>جواب: الف) عدم اعتبار - هر دو مقدمه سالبه اند .</u> <u>ب) عدم اعتبار - ج در نتیجه دارای علامت مثبت اما در مقدمه دارای علامت منفی است.</u>	
۹	به سوالات زیر پاسخ کامل دهید. ۱- منظور از این که تعریف نباید دوری باشد، چیست؟	

۲- قیاس اقترانی را تعریف کنید؟

۳- تفاوت میان متفکر نقاد و متفکر غیر نقاد را بنویسید؟

جواب: ۱- تعریف یک چیز با استفاده از خودش تعریف شیء به خود را تعریف دوری می نامند و تعریفی نادرست به شمار می آید.

۲- برای آنکه رابطهای میان دو قضیه برقرار باشد، باید جزء مشترکی میان آنها وجود داشته باشد. به عبارت دیگر لازم است موضوع یا محمول یکی قَرین موضوع یا محمول دیگری باشد. به همین دلیل به این نوع از قیاس، «قیاس اقترانی» میگویند.

۳- تفاوت مهم میان متفکر نقاد و غیر نقاد، جدی گرفتن فرایند تفکر و توجه آگاهانه به آن و پرسیدن سؤالات درست و به جاست. چنین متفکری هنگام شنیدن یک مطلب یا تصمیم گیری درباره آن، آن را از وجوه مختلف بررسی می کند.

مرکز آموزش از راه دور تهران مهرآوا	نام و نام خانوادگی : سئوالات امتحان: منطق پایه : دهم رشته : انسانی نام دبیر :	باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ استان قم متوسطه دوم از راه دور مهر آوا	تعداد صفحات : تعداد سئوال:
بارم	شرح سوالات	ردیف	
	صحیح یا غلط بودن عبارات زیر را مشخص نمایید. (۱) قضیه حملی قضیه ای است که به اتصال یا انفصال میان دو نسبت حکم می کند. <u>ص ( ) غ ( )</u> (۲) در استدلال استقرایی مقدمات ضرورتاً نتیجه را در پی دارد. <u>ص ( ) غ ( )</u> (۳) در قضیه محصوره موضوع قضیه مفهوم کلی می باشد. <u>ص ( ) غ ( )</u> (۴) در صورتی که موضوع و محمول قضیه حملی را جابجا کنیم قضیه بدست آمده را عکس قضیه می نامند. <u>ص ( ) غ ( )</u> (۵) قیاس استثنایی قیاسی که عین نتیجه یا نقیض آن در یکی از مقدمات استدلال ذکر شده. <u>ص ( ) غ ( )</u>	۱	
	جاهای خالی را با کلمات و عبارات مناسب پر کنید. (۱) منطق علم کاربردی است که تبجر در آن به ..... نیاز دارد. <u>جواب: تمرین و ممارست</u> (۲) باتغییر .... قضیه و ثابت نگهداشتن .... آن می توان به متداخل قضیه دست یافت. <u>جواب: کمیت - کیفیت</u> (۳) در دو قضیه متداخل تحت تضاد همزمان ..... نیستند اما شاید همزمان ..... باشند. <u>جواب: کاذب - صادق</u> (۴) در قیاس استثنایی از اثبات هر بخش از قضیه ..... بدست می آید. <u>جواب: نفی بخش دیگر</u> (۵) استدلال هایی که در علوم فلسفه ، ریاضیات و معارف برای فهم حقایق بکار می رود ..... می گویند. <u>جواب: برهان</u>	۲	
	در عبارت زیر امکان پدید آمدن چه مغالطه در برداشت وجود دارد؟ « سعید همسایه اش را تکریم کرد. او فرد متدینی است » <u>جواب: ابهام در مرجع</u>	۳	
	دلیل نامعتبر بودن قیاس را بنویسید. (۱) انسان از خاک است. خاک بی جان است. پس انسان بی جان است. <u>جواب: حدوسط در دو مقدمه عیناً تکرار نشده است.</u>	۴	
	اقسام قضایای حملی را تعیین کنید؟ (۱) هر کشوری به نیروی دفاعی نیاز دارد. <u>جواب: محصوره (موجبه کلیه)</u> (۲) سقراط در دادگاه محکوم شد. <u>جواب: شخصیه موجبه</u>	۵	
	اشکال استدلال های زیر را بیان نمایید؟ (۱) آهن فلز است و در دمای طبیعی جامد است پس جیوه نیز فلز است و در دمای طبیعی جامد است.	۶	

	(۲) متوسط قد ۱۵۰۰۰ نفر ۱۶۰ سانتی متر است. پس قد متوسط کل مردم ۱۶۰ سانتی متر است. <u>جواب: ۱- استدلال تمثیلی است.</u> <u>۲- استقرار ضعیف است و تعمیم شتاب زده انجام شده است؛ زیرا نمونه گیری از ۱۵ هزار نفر برای تعمیم به ۷۵ میلیون نفر کافی نیست.</u>	
۷	دامنه مصادیق موضوع و محمول قضایای زیر را تعیین نمایید. (۱) هر گیاهی نیازمند شرایط خاص است. (۲) هیچ انسانی نشخوار کننده نیست. <u>جواب: ۱- هر گیاهی + نیازمند شرایط خاصی - است ۲- هیچ انسانی + نشخوار کننده - نیست.</u>	
۸	نوع دلالت لفظ بر معنا را در عبارات زیر بنویسید ؟ (۱) ایران همیشه سربلند است: (۲) ایران وطن من است: (۳) فردابه ایران بر می گردم: <u>جواب: ۱- التزامی ۲- مطابقی ۳- تضمینی</u>	
۹	اشکال تعریف های زیر را بنویسید؟ (۱) یم: قماقم (۲) نقاشی: تصویر کشیده شده با قلم مو (۳) استخدام تمام وقت: نوعی استخدام که شخص به صورت تمام وقت در محل کار حضور دارد. <u>جواب: ۱- واضح نبودن ۲- جامع و مانع نبودن ۳- دوری بودن</u>	
۱۰	جدول زیر را کامل کنید. هیچ الف ب نیست (۱) تداخل (۲) متناقض (۳) عکس مستوی <u>جواب: ۱- بعضی الف ب نیست ۲- بعضی الف ب است ۳- هیچ ب الف نیست</u>	
۱۱	اقسام تعریف زیر را مشخص نمایید. (۱) انسان: حیوان متفکر .... (۲) نبی: لفظ عربی به معنا پیام آور.... (۳) کتاب مقدس: قرآن، انجیل... <u>جواب: ۱- مفهومی ۲- لغوی ۳- ذکر مصادیق</u>	
۱۲	با رسم شکل مشخص نمایید میان دو مفهوم کلی چه نسبتی از نسب چهارگانه برقرار است. (۱) موازی متقاطع <u>جواب: تباین</u> (۲) شعر و غز <u>جواب: عموم و خصوص مطلق</u>	

۱۳	اعتبار یا عدم اعتبار قیاس زیر را مشخص و دلیل آن را ذکر نمایید. (۱) بعضی الف ب است : (۲) بعضی الف ب نیست بعضی ج ب نیست : هر ج ب است بعضی الف ج نیست : بعضی الف ج نسبت <u>جواب: ۱- معتبر نیست. علامت ج در نتیجه مثبت اما در مقدمه منفی است.</u> <u>۲- معتبر است.</u>
۱۴	هریک از قضایای زیر از اقسام کدام یک از قضایای شرطی هستند؟ <u>جواب: ۱- مانعه الجمع ۲- شرطی متصل</u> (۱) من احتمالا یا نمره ۱۷ می گیرم یا نمره ۱۸ (۲) گر به صورت آدمی انسان بدی احمد و بوجهل خود یکسان بدی
۱۵	مشخص نمایید استدلال زیر کدام قسم از قیاس استثنایی هستند. دلیل اعتبار یا عدم اعتبار آن را بیان کنید. - اگر سیگار بکشم. عمرم کوتاه می شود. حالا که سیگار نمی کشم پس عمرم طولانی خواهد بود. <u>جواب: قیاس استثنایی اتصالی-رفع مقدم-نامعتبر</u>
۱۶	کلمات در جملات بار ارزشی متفاوتی دارند. در قالب مثال بکار ببرید. <u>جواب: مردن-فوت شدن-سر به نیست شدن...</u>
۱۷	چرا تعریف در زندگی اهمیت ویژه‌ای دارد؟ <u>جواب: تعریف کاربرد وسیعی در علوم مختلف دارد. در تمامی علوم از اصطلاحات تخصصی خاصی استفاده میشود که در آن علم تعریف میشوند. اصطلاحاتی همچون گشتاور در فیزیک، قضیه در منطق و... در بحث و گفتگوی میان دو نفر نیز داشتن تعریف مشترکی از یک مطلب اهمیت دارد. گاهی اوقات ریشه اصلی اختلافات ناشی از مشخص نبودن مفاهیم و نداشتن تعریفی دقیق از آنهاست. بدین جهت آموختن نحوه تعریف صحیح مفاهیم و انواع تعریف در زندگی انسان از اهمیت زیادی برخوردار است و مارا از دچار شدن به بسیاری از خطاهای ذهن باز میدارد.</u>
۱۸	شرایط معتبر بودن قیاس را بنویسید (ذکر ۲ مورد) <u>جواب: ۱- هر دو مقدمه سالبه نباشند. به عبارت دیگر: حداقل یکی از مقدمات موجب باشد.</u> <u>۲- حد وسط در هر دو مقدمه علامت منفی نداشته باشد. به عبارت دیگر: حد وسط حداقل در یکی از مقدمات دارای علامت مثبت باشد</u> <u>۳- هر کدام از موضوع یا محمول که در نتیجه علامت مثبت داشتند، در مقدمات نیز علامت مثبت داشته باشند.</u>

	<u>(اگر موضوع یا محمول در نتیجه علامت منفی داشته باشند نیازی به بررسی آنها نیست).</u>	
۱۹	قضایای شرطی از چند جزء تشکیل شده ، همراه با مثال مشخص نمایید. <u>متصل: اگر باران نبارد آنگاه خشکسالی میشود</u> <u>منفصل: یا باران می بارد یا خشکسالی می شود</u>	
۲۰	شرایط استقرایی تعمیمی قوی را ذکر نمایید. <u>۱- نمونه ها باید تصادفی باشند. ۲ - نمونه ها باید متفاوت بوده و بیانگر همه طیف های مختلفی باشند که در جامعه آماری و ما وجود دارند. ۳ - تعداد نمونه ها نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشند.</u>	
۲۱	جدل چگونه فنی است و کجا بکار می رود؟ <u>گاهی در بحث با دیگران تنها در پی غلبه بر آنها هستیم. به عنوان مثال در جریان یک مناظره تلویزیونی، طرفین در پی اقناع یکدیگر نیستند؛ بلکه هدف آنها شکست دادن طرف مقابل است. بدین جهت هدف آنها بیان استدلالهایی است که در مقابل آنها، طرف مقابل حرفی برای گفتن نداشته باشد و مجبور به پذیرش نتایج آنها و یا اعتراف به شکست شود. بدین ترتیب کسانی که شاهد این مناظره هستند، به فرد پیروز گرایش پیدا میکنند. در گذشته اینگونه استدلال ها را در فن « جدل » بررسی میکردند.</u>	
۲۲	قانون نتیجه قیاس را بنویسید. <u>کیفیت نتیجه در قیاس اقترانی از این قانون کلی پیروی میکند که اگر یکی « -کیفیت نتیجه در قیاس اقترانی از این قانون کلی پیروی میکند کهنابراین با .» از مقدمات استدلال سالبه باشد، نتیجه نیز سالبه خواهد بود مشاهده مقدمات قیاس میتوانیم تشخیص دهیم که نتیجه سالبه است یا موجه. اگر نتیجه قیاس از این قانون پیروی نکرده باشد، آن قیاس نامعتبر است.</u>	
۲۳	مشخص کنید در هر یک از روابط مربع تقابل کمیت و کیفیت دو قضیه ثابت می ماند یا تغییر می کند. (تضاد، تناقض) <u>جواب: تضاد: کمیت ثابت می ماند. کیفیت تغییر می کند</u> <u>تناقض: کمیت و کیفیت هر دو تغییر می کنند.</u>	

مرکز آموزش از راه دور تهران مهر آوا	نام و نام خانوادگی : سؤالات امتحان: منطق پایه : دهم رشته : انسانی نام دبیر :	باسمه تعالی مدیریت آموزش و پرورش ناحیه ۴ استان قم متوسطه دوم از راه دور مهر آوا	نام و نام خانوادگی : سؤالات امتحان: منطق پایه : دهم رشته : انسانی نام دبیر :
بارم	شرح سوالات	ردیف	
	جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید. ۱) علمی که در پی جلوگیری از خطای اندیشه است..... نام دارد. ۲) دانش..... ابزاری در خدمت سایر علم و دانش هاست. ۳) برای بیان و انتقال افکار خود به دیگران از..... استفاده می کنیم. ۴) به کار بردن معانی مطابق، تضمینی و التزامی کلمات به جای یکدیگر به خطایی منتهی می شود که آن را مغالطه..... می نامند. ۵) مفهوم..... مفهومی است که مصداق آن کاملاً مشخص است. ۶) بین دو تصور، «کلاس» و «مدرسه» از نسبت های چهارگانه نسبت..... برقرار است. ۷) میان دو مفهوم «ایرانی» و «آسیایی» نسبت..... برقرار است. ۸) خفاش: پستانداری که پرواز می کند و در شب به شکار می رود. یک نوع تعریف..... است. ۹) استدلال تمثیلی می تواند منجر به مغالطه شود که آن را..... می نامند. ۱۰) هرگاه احتمالات مختلف را بررسی کنیم و با حذف تبیین های اشتباه به بهترین تبیین می رسیم این نوع استدلال استقرایی را..... می نامند.	۱	
	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام عبارت غلط است. ۱- مفهوم همان معنای کلمات مانند موبایل و مصداق همان افراد یا اشیاء خارجی است. ۲- مفاهیم «گربه» و «کتاب» هر دو مفاهیمی کلی هستند. ۳- در نسبت تباین دو مفهوم، هیچ مصداقی مشترک ندارند و با یکدیگر ناسازگار هستند. ۴- استقرای تمثیلی نمی تواند باعث ایجاد مغالطه شود. ۵- سور «هر» یا «هیچ» نشانه جزئی بودن قضیه هستند.	۲	
	سؤالات تشریحی: از شرایط استقرای تعمیمی قوی ۳ مورد ذکر کنید.	۳	
	قضیه شخصی را تعریف کنید و یک نمونه مثال بزنید.	۴	
	اجزای قضیه حملی را با ذکر مثال مشخص کنید.	۵	

	عکس مستوی قضایای زیر را بنویسید. الف) هیچ مسلمانی کافر نیست = ب) هر ایرانی وطن دوست است =	۶									
	متضاد قضایای زیر را بنویسید. الف) هر الف ب است = ب) هیچ مسافری در راه نیست =	۷									
	شرایط معتبر بودن قیاس را ذکر کنید. ۳ مورد.	۸									
	سوالات کوتاه پاسخ: به جز مشترک میان دو قضیه چه می گویند؟	۹									
	تعیین کنید قیاس های زیر شکل چندم هستند؟ <table> <tr> <td>الف) بعضی الف ب است</td><td>ب) هر الف ب است.</td><td>ج) هر انسانی حیوان است.</td></tr> <tr> <td>هیچ ب ج نیست</td><td>هیچ ب ج نیست</td><td>هر حیوانی نیازمند اکسیژن است</td></tr> <tr> <td>پس: بعضی الف ج نیست</td><td>پس: بعضی الف ج نیست</td><td>پس: هر انسانی نیازمند اکسیژن است.</td></tr> </table>	الف) بعضی الف ب است	ب) هر الف ب است.	ج) هر انسانی حیوان است.	هیچ ب ج نیست	هیچ ب ج نیست	هر حیوانی نیازمند اکسیژن است	پس: بعضی الف ج نیست	پس: بعضی الف ج نیست	پس: هر انسانی نیازمند اکسیژن است.	۱۰
الف) بعضی الف ب است	ب) هر الف ب است.	ج) هر انسانی حیوان است.									
هیچ ب ج نیست	هیچ ب ج نیست	هر حیوانی نیازمند اکسیژن است									
پس: بعضی الف ج نیست	پس: بعضی الف ج نیست	پس: هر انسانی نیازمند اکسیژن است.									

پاسخنامه

۱	<u>(۱) منطق (۲) منطق (۳) الفاظ (۴) توسل به معنای ظاهری (۵) جزئی (۶) تباین (۷) عموم و خصوص مطلق (۸) تعریف مفهومی (۹) مغالطه تمثیل ناروا (۱۰) استنتاج بهترین تبیین</u>
۲	<u>۱-ص ۲-ص ۳-ص ۴-غ ۵-غ</u>
۳	<u>۱-نمونه باید تصادفی باشد ۲-نمونه باید متفاوت باشد و بیان گر همه طیف های مختلف باشند ۳-تعداد نمونه ها باید نسبت به کل جامعه آماری نسبت مناسبی داشته باشد.</u>
۴	<u>اگر موضوع قضیه مفهوم جزئی باشد قضیه شخصیه است مثال سقراط ندر دادگاه محکوم شد.</u>
۵	<u>هر تلاشگری موفق می شود هر=سور قضیه موفق=محمول تلاشگر=موضوع می شود=رابطه</u>
۶	<u>الف) هیچ کافری مسلمان نیست ب)بعضی وطن دوست ها ایرانی هستند</u>
۷	<u>الف) هیچ الف ب نیست ب)هر مسافری در راه است</u>
۸	<u>حداقل یکی از مقدمات موجب باشد-حد وسط حد اقل در یکی از مقدمات دارای علامت مثبت باشد-هر کدام از موضوع یا محمول که در نتیجه علامت مثبت داشتند در مقدمات نیز علامت مثبت داشته باشند-</u>
۹	<u>حد وسط</u>
۱۰	<u>الف)شکل دوم ب) شکل اول ج) شکل اول</u>